

пояснення довготривалого регіонального зростання та конвергенції і дивергенції регіонального розвитку.

Список використаних джерел:

1. Wang, X. Hofe, R.A., 2007, Research methods in urban and regional planning, Springer.
2. Lichty, R., Knudsen K., 1999, Measuring regional economic base, Economic Development Review, p. 47–52.
3. Tiebout, Ch.M., 1956, Exports and regional growth, Journal of Political Economy, no. 64, p. 162.
4. Джаман М.О. Теорія економіки регіонів / М.О. Джаман. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 384 с.
5. Malizia, E.E., Feser, E.J., Understanding Local Economic Development, Center for Urban Policy Research, Rutgers, New York 1999, p. 60–63.
6. Romer, P.M., 1986, Increasing returns and Long-run Growth, The Journal of Political Economy, no. 94.

Петренко Н.О.

*кандидат економічних наук, доцент,
Уманський національний університет садівництва*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИБОРУ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Існує кілька методичних підходів вибору регіональної стратегії розвитку, що дозволяють оцінити стратегічні альтернативи розвитку сільськогосподарських підприємств регіонів України. Вони можуть використовуватися локально або в певній комбінації, залежно від поставленого завдання стратегічного управління. При розробці й оцінці стратегії розвитку сільськогосподарських підприємств варто використовувати дії корпоративної й функціональної стратегії та основні напрями ділової й портфельної стратегії.

Портфельна стратегія, як правило, багатофакторна й націлена на: зміцнення наявних підрозділів сільськогосподарських підприємства за допомогою придбань; поступовий вихід з небажаних галузей; продаж підрозділів підприємства, які можуть вмонтуватися в більш вигідні для них структури; розміщення ресурсів у формі капіталу й витрат; створення впевненості у тому, що підрозділи підприємства є об'єктами стратегічного управління; використання переваг ефекту синергизма між наявними в портфелі сільськогосподарського підприємства. Портфельна стратегія дозволяє визначити основні параметри регіональних стратегічних зон господарювання.

Корпоративна стратегія розглядається у довгостроковій перспективі, є загальним планом управління сільськогосподарських підприємств. Корпоративна стратегія поширюється на всі сільськогосподарські підприємства, охоплюючи всі напрями діяльності, якими вона займається.

Вона складається з дій, що вживаються для затвердження своїх позицій у різних галузях промисловості, і підходів використовуваних для управління справами сільськогосподарських підприємств.

Розробка корпоративної регіональної стратегії передбачає чотири основних види дій [1, с. 37]:

- кроки по досягненню диверсифікованості підприємств;
- кроки по поліпшенню загальних показників роботи підприємств у тих галузях, де вже діють підприємства;
- визначення синергетичного ефекту серед родинних господарських підрозділів сільськогосподарських підприємств і перетворення його в конкурентну перевагу;
- створення інвестиційних пріоритетів і перерозподіл ресурсів сільськогосподарських підприємств у найбільш перспективні напрями.

Ділова стратегія розглядається в довгостроковій перспективі й націлена на довгострокові конкурентні переваги, які забезпечать підприємству високу рентабельність і економічну стабільність. Вона являє собою узагальнюючу стратегічну модель дій, необхідних для досягнення поставлених цілей шляхом координації й розподілу ресурсів підприємства. Для досягнення даної мети ділова стратегія розробляється по наступних основних напрямках [2, с. 34]:

- реагування на зміни, що відбуваються в зовнішній сфері в даній галузі, в економіці в цілому, у політику й в інших сферах регіону;
- розробка мір і дій по підвищенню конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі, які можуть дати міцну перевагу перед конкурентами;
- об'єднання стратегічних ініціатив функціональних відділів;
- рішення конкретних стратегічних проблем, актуальних у довгостроковій перспективі;

Функціональні стратегії розглядаються в короткостроковій перспективі й необхідні для відповідного розподілу ресурсів відділів і служб підприємств. Принципово важливо в портфельній стратегії виділити ряд ділових стратегій, а потім функціональні стратегії, оскільки фактично приплив ресурсів відбувається звичайно на функціональному рівні. Основні функції стратегічного управління – стратегічне планування, організація, стратегічне регулювання, контроль, облік, аналіз [3, с. 278]. Виконання кожної з названих функцій поручається спеціальним відділам: відділу інформації, плановому відділу, бухгалтерії, відділу електронної обробки даних тощо. Головна відповідальність за формування регіональної стратегії звичайно покладає на керівників функціональних підрозділів.

Операційна стратегія розглядається в короткостроковій перспективі й ставиться до ще більш конкретних стратегічних ініціатив і підходів у керівництві ключовими оперативними одиницями при рішенні щоденних оперативних завдань, що мають стратегічну важливість (закупівля сировини, управління запасами, профілактичний ремонт, транспортування) [4, с. 54]. Операційні стратегії, незважаючи на менший масштаб у порівнянні зі стратегіями більше високого рівня, доповнюють і завершують загальний план

роботи підприємства. Відповідальність за розробку операційних стратегій лягає на керівників середньої ланки, пропозиції яких повинні розглядатися вищим керівництвом.

З вище сказаного можна зробити висновок: регіональна стратегія сільськогосподарських підприємств являє собою детальний всебічний стратегічний план, призначений для того, щоб забезпечити здійснення місії підприємства й досягнення її цілей. Стратегія підприємства здебільшого формулюється й розробляється вищим керівництвом, але в її реалізації беруть участь всі рівні управління. Стратегічний план підприємства варто розглядати як регіональну програму, напряму діяльність підприємства в довгостроковій перспективі, чітко розуміючи, що конфліктна й постійно мінлива ділова й соціальна обстановка припускає постійні коректування цієї програми.

Таким чином, все різноманіття стратегій, які сільськогосподарські підприємства повинні використовувати на практиці, є різними модифікаціями корпоративної, ділової, портфельної й операційної стратегій. Кожна із цих стратегій ефективна в певній ситуації, обумовленої факторами внутрішнього й зовнішнього середовища, тому важливо розглядати причини вибору певного варіанта.

Список використаних джерел:

1. Отенко И. П. Стратегическое управление потенциалом предприятия : моногр. / И. П. Отенко. – Х. : ХНЭУ, 2006. – 256 с.
2. Пономаренко В. С. Механизм управления предприятием: стратегический аспект / В.С. Пономаренко, Е.Н. Ястремская, В.М. Луцковский. – Х. : Изд. ХГЭУ, 2002. – 252 с.
3. Семенов А. Г. Класифікація стратегічних методів підвищення ефективності виробництва / А. Г. Семенов // Держава та регіони. – (Серія: Економіка та підприємництво). – Запоріжжя, 2006. – № 3. – С. 277–281.
4. Смолін І. В. Моделі стратегічного управління та умови їх застосування / І. В. Смолін // Статистика України. – 2003. – № 4. – С. 52–55.

Рубежанська В.О.

здобувач,

*Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля*

ВИКОРИСТАННЯ ТАКСОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ОЦІНКИ СТАНУ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ

У науковому світі запропоновано низку прийомів, способів, у тому числі авторських методик, що дозволяють визначити стан регіональних ринків праці. За нашим баченням, для порівняння результативних об'єктів ринку праці, які характеризуються багатовимірністю ознак та упорядкування різнозначного статистичного матеріалу, який характеризує досліджуване нами